

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціологія сім'ї»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *«Соціологія»*

Кількість кредитів – *3*

Рік підготовки – *3, семестр – 5*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладачі: Шандор Федір Федорович, професор, доктор філософських наук, професор кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: fedir.shandor@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. У результаті корінних змін, що відбуваються в українському суспільстві, змінилися й позиції у взаємодії трьох різнорівневих суб'єктів: суспільства, сім'ї як малої соціальної групи й індивіда. Сьогодні індивід має відігравати роль лідера, займати верхню позицію. Сім'я ж зберігає в цій ієрархії своє центральне місце – розв'язуючи суперечності між соціумом і індивідом. Ця обставина і є визначальною для курсу “Соціологія сім'ї”. Предметом вивчення соціології сім'ї є досить широке і різноманітне коло питань: взаємозв'язок сім'ї і суспільства, інтеграція та дезінтеграція сім'ї, суспільні функції сім'ї, мотивація шлюбів і розлучень, історичні типи та форми шлюбно-сімейних відносин, тенденції та перспективи їх розвитку, етапи життєвого циклу сім'ї та ін. Було б помилкою доходити висновку, що відбувається процес глобального розкладу сучасної сім'ї. Сім'я була і залишається найбільш сталим і гнучким соціальним інститутом, її монополія на регулювання інтимних стосунків, дітонародження і догляд за маленькими дітьми збережеться і в майбутньому.

2. Метою дисципліни є розкрити теоретичні погляди на сімейно-шлюбні відносини, їх зміни з розвитком суспільства, процес формування, розвитку і функціонування сім'ї, її сутність як соціального інституту і малої соціальної групи; визначити коло питань, яке вивчає соціологія сім'ї взаємозв'язок сім'ї і суспільства, зв'язок сім'ї з іншими соціальними спільностями та сферами соціального життя, типи соціальних відносин, характерних для сім'ї, виділити суперечності сімейно-шлюбних відносин, причини, мотиви розлучень та їх соціальні наслідки.

Завдання курсу: сформувати уміння аналізувати різні соціологічні погляди на сімейно-шлюбні відносини

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Соціологія сім'ї як наука

2. Передумови становлення соціології сім'ї
3. Сім'я у сучасних соціологічних концепціях
4. Історичні зміни сім'ї як соціального інституту
5. Типологізація сімейних структур
6. Основні типи шлюбної поведінки
7. Методи генеалогічного дослідження сім'ї
8. Методи дослідження життєвого циклу сім'ї
9. Сучасна сім'я: проблеми та перспективи

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

– загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01); Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК08); Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК09).

– фахові: здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (СК01); здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій (СК02); здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03); здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (СК04); здатність використовувати інтернет-ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності (СК08); здатність прогнозувати та вирішувати конфліктні ситуації на різних рівнях суспільних відносин (СК15); здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій (СК16)

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеєнко Т.Ф. Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах. Київ: Український соціум, 2002. 143 с.
2. Бабенко Н. Б. Соціологія сім'ї: навч. посібник. Київ: ДАКККіМ, 2004. 257 с.
3. Безверха Г.І., Гончаренко Л.Г., Грищенко Н.І. та ін Соціологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: НАУ, 2009. 116 с.
4. Глазунов С. В. Соціологія сім'ї: навчальний посібник. Дніпропетровськ: РВВ ДДУ, 2000. 140 с.
5. Лукашевич М.П., Туленков М.А., Гришук А.В. Соціологія: підручник для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2005. 319 с.
6. Медіна Т.В. Соціологія сім'ї: навч. посібник. Чернівці: Рута, 2006. 56 с.
7. Піча В.М. Соціологія сім'ї: матеріали до лекції з курсу «Соціологія». Львів: Магнолоія-2006, 2009. 296 с.
8. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. Київ: Каравелла, 2003. 304 с.
9. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
10. Соціологія сім'ї: конспект лекцій для студентів спеціальності 054 «Соціологія» у 2-х частинах. Ч.І. Сім'я як соціальний інститут / Н.О.Ляшенко, Н.М. Семке. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 96 с.